

Р Е Ц Е Н З И Я

върху дисертационен труд за придобиване на образователна и научна степен „доктор“ по научната специалност шифър 05.02.21 „Организация и управление на производството“

Автор на дисертационния труд: инж. Живко Иванов Панайотов

Тема на дисертационния труд: „Посредничеството като форма на бизнес отношенията между контрагенти в условията на икономическа криза“

Рецензент: проф. д.ик.н. д-р. инж.Ангел Мирчев

1. Актуалност на разработвания в дисертационния труд проблем в научно и научно приложно отношение. Степен и мащаб на актуалността на проблема и конкретните задачи, разработени в дисертацията.

В условията на разрастващата се икономическа и социална криза и свързаните с тях вътрешнофирмени и междуфирмени конфликти, остро нараства тяхното бизнес и социално значение, и придобиват критичен характер. Разрешаването им по съдебен път в тези кризисни условия е не само много скъпо за противостоящите и спореци страни, но и практически невъзможно в нашите български условия. Можем да отбележим, че днес и в бъдеще ще живеем в условия, когато кризите и конфликтите са може би естествената среда на силно турбулентния глобален свят и глобална икономика.

Ето защо разработваният в дисертационния труд проблем за посредничеството като форма за подобряване на бизнес отношенията в условията на световна икономическа криза, е особено актуален, а поставените и решени конкретни изследователски задачи ще допринесат до изънсъдебни споразумения между фирми и контрагенти. Те също така ще съдействат за преодоляване на кризата и развитие на икономика, базирана на взаимно разбирателство, знание на водене на преговорите и иновации в организационните отношения и организационно развитие, управление на промяната и развитие на комуникациите между фирмите не само в рамките на страната и Европейския Съюз, но и в глобалния свят.

2. Степен на познаване състоянието на проблема и творческа интерпретация на литературния материал.

В дисертационният труд кандидатът е демонстрирал висока степен на познаване на състоянието на проблема, разкривайки, на фона на икономическата криза, теоретичните основи, ролята и същността на

посредничеството при управление на бизнес отношенията. Изведени са и детайлно обяснени инструментите и методите на преговарянето в условията на криза и конфликти. За целта докторантът е ползвал и обработил 124 наши и чужди литературни източника, изследващи проблеми от различни аспекти, за да разработи и представи своя методика за успешно посредничество в кризисни ситуации, успешно апробирана в множество реални критични ситуации на бизнес отношения между фирми и техни контрагентни, при това с реализиран икономически ефект.

Следва да се подчертая, че докторантът е ползвал и отделил в отделен списък актуалните дисертации (у нас и в света) по проблема в периода 2005-2012 година, общо 14 на брой. По този начин докторантът демонстрира не само степента на познание на проблема в световен аспект, но и доказва неговата актуалност.

Можем да отбележим, че дисертационният труд е добре структуриран, а изложението е логично.

3. Съответствие на избраната методика на изследване и поставените цел и задачи на дисертационния труд с постигнатите приноси

Следва да отбележим, че разработената методика на изследване и поставените цели и задачи на дисертационния труд, са обосновани, отразяват достигнатото теоретично и практико-приложно ниво на световните и наши изследвания в областта на посредничеството като извънсъдебно споразумение между конфликтни фирми и техните контрагенти. За България това е проблем, все още недостатъчно изследван теоретично и с малък практически опит, независимо от приетия през 2004 г. у нас Закон за медиацията. Избраната методика на изследването е позволила на докторанта да постигне целите и задачите на изследването и обоснове постигнатите приноси.

Следва да се отбележи, че разработената и приложена методика на изследването, представлява не само оригинален научно-методологичен познавателен инструмент, но и много добро обобщение на богатата в последни дни у нас и света съдебна практика за решаване на междуфирмените конфликти и на тази основа са изведени предложения за извънсъдебното им разрешаване.

4. Кратка аналитична характеристика на естеството и оценка на достоверността на материала, върху който се градят приносите на дисертационния труд.

Приносите в дисертационния труд се основат, както на авторския внимателен прочит и обработка на досъпнатата по проблема наша и чужда литература и богатата съдебна практика , така и на осъществения лично от автора 38 експеримента на разработената от докторанта методика за успешно

посредничество в кризисни ситуации.

5. Научни и/или научноприложни приноси на дисертационния труд:

В дисертационния труд могат да се открият следните по-важни резултати:

1. Изведено е посредничеството като съвременен метод за разрешаването на конфликти между фирми и техните контрагенти, които могат да бъдат както клиенти, така и доставчици на стоки и услуги.

2. Разработена е методика как с помощта на посредник при преговорите конфликтите в бизнес отношенията между контрагенти в условията на криза да бъдат разрешени с намиране на взаимно изгодни решения.

3. Доказано е, че сроковете и средствата за разрешаване на конфликтите между контрагентите са значително по малки, в сравнение със арбитражните и други съдебни дела.

4. Разработената методика за успешно посредничество в кризисни ситуации позволява :

- Разграничаване на хората от проблема
- Съсредоточаване върху интересите, не върху позициите
- Търсене на решения от взаимна полза
- Определяне на личното участие в психологичните отношения
- Проучване на интересите
- Време за разрешаване на казуса

5. Предложен е математически модел доказващ реален икономически ефект от предложената методика.

6. Неизмерими са позитивните социални аспекти на споразумението при посредничеството в сравнение със съдебната практика

7. Въз основа на методиката, приложена в дисертационния труд и използването ѝ в практиката на докторанта, към 2012 г. са възстановени над половин милион лева на различни фирми на територията на Р България.

6. Може ли да се оцени в каква степен дисертационният труд и приносите представляват лично дело на докторанта

Представените публикации по дисертационния труд и участието му в национални конференции с международно участие , както и декларацията на кандидата за оригиналност , ми дават основание да направя извода, че дисертационният труд и приносите представляват лично дело на докторанта.

7. Преценка на публикациите по дисертационния труд: брой, характер на изданията, в които са отпечатани. Отражение в науката - използване и цитиране от други автори, в други лаборатории, страни и пр.

По темата на дисертацията докторантът е представил 3 публикации, които са в съавторство с научния му ръководител. Може да се отбележи, че представените публикации отразяват основните резултати от дисертационния труд.

8. Резултатите от дисертационния труд използвани ли са вече в научната и социална практика. Има ли постигнат пряк икономически ефект ?

Резултатите от дисертационния труд са използвани в реалната практика на 38 реално действащи на цялата територия на България фирми с реализиран икономически ефект над 500 000 лева

9. Мотивирани препоръки за бъдещето използване на научните и научно-приложните приноси

Както показват и самите експерименти на докторанта, разработеният в дисертационния труд модел на посредничеството като форма за подобряване на бизнес отношенията между контрагенти в условията на световна икономическа криза, може успешно да се прилага във всички браншове на икономиката, а не само в индустрията.

10. Критични бележки по дисертацията, включително и по литературната осведоменост на кандидата.

Заедно с положителните моменти към дисертационния труд могат да се отправят и много бележки и препоръки, а именно:

1. Стилът на изложение на много места е декларативен с явно отклоняване от научния аналитичен и критичен подход към изследване на проблема., особено при разясняване на същността, водовете и теоретичните основи на икономическата криза. Нещо повече следва да се отбележи, че тези въпроси освен декларативно изяснени, са и малко свързани с темата на дисертацията и научната област 05.02.21 „Организация и управление на отраслите от материалното производство (индустрия) „. Докторантът би могъл да си ги спести, имайки предвид и превишаващия обем на дисертационния труд в обем от 250 стр.

2. В изложението на дисертационния труд в недостатъчна категорична форма са представени постановките на авторите, които приема, на авторите, към

които критично се отнася и на тази база не са открити категорично и убедително авторските оригинални постановки.

3. Представените 38 примери на апробация на разработената методика от докторанта и доказването на издигнатата от него теза за посредничеството като форма за подобряване на бизнес отношенията между контрагенти в условията на световна икономическа криза не са в достатъчно научна форма на безспорна доказателственост. По наше мнение тук дисертационният труд би спечелил повече, ако докторантът бе използвал повече научните аргументи и доказателства.

11. Заключение с ясна положителна или отрицателна оценка на дисертационния труд

Направените забележки не отричат достойнствата на дисертационния труд, а имат за цел да подобрят неговото качество и което е по-важно бъдещата научна и приложна в сферата на посредничеството кариера на кандидата инж. Живко Панайотов.

Ето защо като имам предвид изброените до тук достойнства на труда, съдържащите се в него научно-приложни приноси и факта, че докторската степен е образователно- научна , предлагам на инж. Живко Иванов Панайотов да се присъди образователната научна степен „доктор” в научното направление 05.02.21. ”Организация и управление на производството” (индустрия)

Дата: 10.01.2014

Бургас

Рецензент:.....

/проф. д.и. н. инж. Ангел Мирчев/